

Reactie consultatie thuisonderwijs

Mijn definitie van goede en passende educatie

Een belangrijke voorwaarde om goede en passende educatie te kunnen aanbieden is voor mij een veilige omgeving. Aansluiten bij de behoeften en interesses vind ik essentieel bij een goede educatie. En de mogelijkheid om op die manier te leren die het beste past bij de leerling. Dit kan op allerlei verschillende manieren zijn, aangezien mensen op verschillende wijzen het beste informatie tot zich nemen. Ook het moment waarop bepaalde leerstof wordt aangeboden, vind ik belangrijk. Het moment waarop een kind én gemotiveerd is om iets te leren én cognitief en emotioneel toe is aan bepaalde stof verschilt behoorlijk per kind. Door de manier en het moment aan het kind aan te passen, kan het potentieel van een kind het beste worden ontplooid.

Daarnaast bestaat een basiseducatie voor mij uit die vaardigheden die een kind nodig heeft om als (jong)volwassene een autonoom leven te kunnen leiden met respect voor de wereld en zichzelf. Door aan te sluiten bij de interesses van het kind en te kijken naar de mogelijkheden van het kind kan in mijn ogen het beste passend onderwijs worden gegeven.

Met het huidige wetsvoorstel is het in mijn ogen niet mogelijk om thuisonderwijs te geven als passend onderwijs voor mijn (en vele andere) kinderen.

Thuisonderwijs is nu de beste manier om mijn kinderen passend onderwijs aan te bieden.

Richtingsbezwaren versus inrichtingsbezwaren

Ik schrijf deze reactie als moeder en als psycholoog. Met 2 jonge meerbegaafde kinderen en een psychologiepraktijk waarbij ik mijzelf heb gespecialiseerd in trauma bij hoogbegaafden zie ik dat dit een groep is die vaak vast loopt in het schoolsysteem.

Met de huidige wetgeving is het alleen mogelijk om richtingsbezwaren te hebben, maar niet om inrichtingsbezwaren te hebben als basis voor vrijstelling van school als vorm van leerplicht. Ik zie dit wetsvoorstel als een gemiste kans om voor veel meer kinderen passend onderwijs te bieden. Overigens lopen richtings- en inrichtingsbezwaren regelmatig door elkaar heen bij verscheidene levensbeschouwingen. Bij humanistische en holistische visies staat de visie op onderwijs niet los van de visie op het leven. Nu worden ouders er in de praktijk vaak op afgerekend als ze naast richtingsbezwaren óók inrichtingsbezwaren hebben. Alsof je bezwaar op hoe het schoolsysteem werkt je levensvisie ongeldig maakt. Gelukkig zijn er ook kinderen voor wie school, voor het grootste deel, prettig, veilig en leerzaam is en dus van toegevoegde waarde. Er zijn echter ook kinderen die niet passen in dit systeem. Doordat een kind als het eenmaal op school heeft gezeten geen vrijstelling meer kan krijgen, kan er ook niet worden onderzocht of het schoolsysteem aansluit bij een kind.

Een kind dient in dit systeem eerst een hoop leer en/of psychische problemen te ontwikkelen voor het thuis les kan krijgen en dan is er inmiddels veel schade ontstaan. Veel (faal)angst, depressie en een laag zelfbeeld, om maar een paar klachten op te noemen, zijn geen uitzondering bij kinderen die toch niet passen in het schoolsysteem.

Juist nu na het gedwongen 'thuisonderwijs', wat eigenlijk veelal afstandsonderwijs was, tijdens de coronatijd, komen sommige ouders erachter dat hun kind het veel beter doet zonder de school. Andere ouders komen erachter dat thuisonderwijzers echt een heel bewuste keuze maken om de educatie van hun kinderen zelf vorm te geven. Dit betekent niet perse dat de ouders een expert zijn op elk gebied, maar dat ouders indien nodig de expertise van derden inroepen.

Met het aantal thuiszitters, waarbij er in mijn ogen dan problemen zijn in de inrichting (*van het onderwijs*) en in hoeverre deze aansluit bij deze kinderen, blijft het mij verbazen dat er bij de herziening van de wetten over onderwijs geen ruimte is ontstaan om inrichtingsbezwaren te hebben. Zeker in combinatie met de roep op passend onderwijs, vind ik dit verbijsterend.

Toewerken naar de kerndoelen

Alle kinderen hebben in mijn ogen recht op informatie en oefening met vaardigheden om als een

autonoom en zelfstandig mens de wereld in te kunnen.

Hieronder vallen onder andere het (zo goed als mogelijk voor het kind) beheersen van het Nederlands en Engels.

Ook het kunnen draaien van een huishouden, de omgang met geld, de wereld en haar mensen horen hierbij.

Verder vind ik de mogelijkheid om te onderzoeken welke interesses een kind heeft erg belangrijk. Voor iemand die een geboren danser is of de zeer talentvolle kunstenaars of de mensen met gouden handen kan het geven van zeer veel cognitief leerwerk juist beperkend werken. Niet iedereen is gebaat bij eenvormige educatie. En om met Einstein te spreken: "If you judge a fish by it's ability to climb a tree, it will always think it is stupid."

Verplichte toetsen met 6-9 en 12 jarige leeftijd:

Een gestandaardiseerde test geeft een momentopname. Als er kinderen zijn met faalangst zullen deze niet goed scoren en kan een test het moment zijn dat het opgebouwde vertrouwen in zichzelf weer verdwijnt. Het testen heeft ook het risico in zich om de intrinsieke motivatie voor leren te kunnen verminderen of geheel te verliezen.

Een eigen voorbeeld is dat ik tijdens mijn psychologiestudie als eerstejaars een groep van 8 medestudenten nog allerlei dingen uitlegde over de stof van de komende toets. Ze waren blij en met die extra inzichten die ik ze nog meegaf haalden ze als laagste cijfer een 7. Ik haalde een 5,2.

Bij het inzien van het tentamen was de docent als eerste verbaasd dat ik niet mijn best deed om er een paar tienden bij te praten, zodat ik geen herkansing hoefde te doen. Dit verbaasde mij weer, want het doel was toch ook kennis en niet alleen een cijfer? Verder was de docent ook zeer verbaasd dat ik de test niet had gehaald. Elke vraag die hij stelde kon ik beantwoorden. Op de vraag waarom ik het niet had opgeschreven tijdens het examen antwoorde ik dat ik het te logisch vond. De toets was dus geen adequate vorm om mijn kennisniveau te meten. De meeste medestudenten lieten ook zien merken bij het inzien van een toets die ze niet gehaald hadden, dat het cijfer belangrijker was dan de kennis. Kennis nota bene, waarvan ik ze gun dat ze er bewust voor hebben gekozen om deze tot zich te nemen.

Een ander voorbeeld: op de middelbare school haalde ik voor de woordjetoetsen Frans regelmatig een 9 of hoger. Als je me 2 minuten na de test een woord had gevraagd had ik het antwoord waarschijnlijk niet meer geweten. Nu kom ik niet veel verder dan "Je ne parle pas français." en de schrijfwijze heb ik op moeten zoeken. Het is overigens op geen enkele manier voor mij beperkend dat ik de Franse taal niet machtig ben.

Een kennistest is regelmatig noch betrouwbaar, noch valide. Te vaak is het 'het kunstje' van het leren van die antwoorden die de docent wil horen en niet of de kennis ook daadwerkelijk beschikbaar is.

De ouder en het eigen gezin.

Dit vind ik persoonlijk het meest verbijsterende aan het voorstel. Gelukkig is het nog op meerdere manieren te interpreteren. Als thuisonderwijzer kun je alleen aan je eigen kind lesgeven. Niet aan andere kinderen. Dus wekelijks samenkomen en samen activiteiten ondernemen mag niet? Of is dat nog incidenteel? En kan opa dan lesgeven die 2 keer in de week met de kinderen samen is? Of mag hij wel oppassen, maar geen atlas bekijken met de kinderen? Leren begint niet pas als de schoolbel gaat. Ook een 5 jarig meisje, dat ik sprak, kon meteen begrijpen dat je ook van alles kan leren als je niet op school aanwezig bent en ook dat je van veel verschillende mensen kunt leren.

Verplicht gesprek

Voordat er vrijstelling mogelijk is, is er een gesprek verplicht. Er staat niet verplicht, maar dat is het wel. Als je het niet doet, dan krijg je sowieso geen vrijstelling. Dit is dus een gesprek waar een 4,5 jaar oud kind bij is. Nu ken ik vele kinderen die af en toe erg verlegen zijn en het andere moment weer helemaal niet.

Wederom een momentopname. Het geeft me een zeer onprettig gevoel. Wat is het doel van dit gesprek en wat voor consequenties zitten er aan vast? Een vermoeden is dat dit, ook of met name, te maken heeft met het niet uit het oog willen verliezen van kinderen die mishandeld worden. Daarvoor op een of andere manier de signaleringskans groter maken lijkt mij een goede zaak. Een leerplichtambtenaar lijkt mij in

eerste instantie dan niet de juiste persoon voor dit gesprek als dat het doel is.

Nu is het een keuze tussen het opgeven van het recht van privacy, door vreemden toegang te verlenen tot je woonruimte of het recht voor ouders om het onderwijs te kiezen wat bij hen past. Waar zo mooi de inleiding in de memorie van toelichting mee begint.

Ik begrijp het en sta er achter dat er een vorm van regulering is van thuisonderwijs. Het is zeer wenselijk als de manier waarop samen met de mensen die zich hier zeer sterk in verdiept hebben wordt vorm gegeven. Dus samen met de thuisonderwijsverenigingen. Thuisonderwijs is niet 'thuis schooltje spelen aan de keukentafel'. Voor mij en de vele thuisonderwijzers die ik heb mogen ontmoeten is het een levenswijze.

Dezelfde soort regulering voor thuisonderwijs als voor school geeft in mijn ogen geen blijk van inzicht in de complexiteit, de verscheidene visies op onderwijs en de enorme mogelijkheden die thuisonderwijs als geheel erkende onderwijsvorm geeft voor passend onderwijs.

Ik zou een boek vol kunnen schrijven met een pleidooi voor thuisonderwijs als geheel erkende vorm van onderwijs. Hieronder nog twee artikelen als extra toelichting, die in mijn ogen op twee heel verschillende wijzen omschrijven waarom ik niet achter deze wetgeving sta en deze problemen voor mijn kinderen op levert.

Dit artikel:

<https://www.pedagogiek.nu/101226>

Hierin wordt duidelijk aangegeven waarom richtingsbezwaren wellicht best een goede grond zouden kunnen zijn voor de keuze voor thuisonderwijs en geeft in mijn ogen een onderbouwing voor een aantal angsten en vooroordelen over thuisonderwijs.

En dit artikel:

<http://verenoflood.nu/thuisonderwijs-staat-het-internationale-recht-dat-wel-toe/>

Om gehele helderheid te geven. Het tweede artikel is geschreven door mijn vader. Hij geeft deels het thuisonderwijs voor mijn kinderen vorm.

Hoogachtend en met hartegroet,

Een bezorgde en hoopvolle thuisonderwijsmoeder en psycholoog (MSc)

(Er mochten geen persoonsgegevens in de reactie staan)